

6. 5. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Druhá a dlouhodobější parametrická změna srážek ze mzdy tento rok již od 1. 6. 2019

Částka čisté mzdy, tedy jednak po sražení pojistných odvodů a zdanění hrubé mzdy, jakož i po odečtení nezabavitelných částek, nad kterou se zbytek čisté mzdy při exekuci sráží bez omezení, se zvýší na dvojnásobek a bude činit ne jen součet částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, ale dvojnásobek této částky. Ke změně dojde o měsíc dříve, než jsme uvedli, když jsme zprvu aktuálně informovali o tehdy zatím ještě jen plánované legislativní změně - příslušný právní předpis nabývá účinnosti již 1. 6. 2019 a ne až 1. 7. 2019.

Parametry (limity) nejen exekčních srážek ze mzdy pro daný kalendářní rok odvisí od pravidelně pro každý kalendářní rok nově vyhlášeného normativu nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel a od výše životního minima jednotlivce, které je valorizováno nepravidelně. V závislosti na uvedených hodnotách se určí výše nezabavitelných částek, které musejí vždy zůstat povinnému dlužníkovi, výše jednotlivých třetin čisté mzdy po odečtení nepostižitelných částek určujících, kolik lze srazit pro přednostní a kolik pro nepřednostní pohledávky (dluhy) nebo kolik naopak musí zůstat povinnému dlužníkovi, jakož i výše částky, nad kterou se sráží povinnému dlužníkovi bez omezení. Ke každoroční parametrické změně projevující se ve změně výše nezabavitelného minima došlo i letos od 1. ledna 2019. Od 1. června 2019 dochází k další parametrické změně, ale můžeme říci, že jde o změnu koncepční. Není jednorázová, není projevem valorizace limitů, ale obecná a patrně dlouhodobá. Zaměstnanci, na jejichž příjem je nařízena exekuce, by měli být motivováni více pracovat a více vydělávat, neboť lépe placeným zaměstnancům s exekučně obstavenou mzdou bude již od výplaty za červen zůstat více peněz. Podívejme se tedy na předmětnou změnu a stručně zopakujeme pravidla srážek ze mzdy.

Srážky se provádějí z čisté mzdy, která se vypočte tak, že se od hrubé mzdy odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob srážená z příjmů ze závislé činnosti, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Z takto vypočtené čisté mzdy zaměstnance (povinného) se odečte (základní) nezabavitelná částka, která je součtem nezabavitelné částky na samotného povinného (dlužníka) a nezabavitelných částek na jím vyživované osoby. Nezabavitelná částka na povinného činí aktuálně od 1. ledna 2019 6428,67 Kč. (Odpovídá 2/3 součtu částky životního minima jednotlivce 3410 Kč a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu v nájemním bytě v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel, a to bez ohledu na to, v jaké obci skutečně povinný zaměstnanec žije, 6 233 Kč). Nezabavitelná částka na vyživovanou osobu představuje 1/4 z nezabavitelné částky na povinného 6428,67 Kč, činí tedy 1607,17 Kč.[1] - A tak kupříkladu nezabavitelná částka zaměstnance žijícího v domácnosti s manželkou a jedním dítětem, činí 9643,01 Kč čili po zaokrouhlení 9644 Kč (součet nezabavitelné částky na 6428,67 Kč na osobu povinného a částek 1607,17 Kč na manželku a 1607,17 Kč na dítě). - I tomu největšímu dlužníkovi, na kterého je uvalena i několikrát exekuce srážkami ze mzdy, musí totiž vždy zůstat (a tedy oprávněným věřitelům nikdy nepřipadá) alespoň toto nezabavitelné minimum ve výši součtu nezabavitelných částek (základní nezabavitelné částky) a pokud ještě něco po odečtení nezabavitelných částek z čisté mzdy zůstalo, tak také další částky, jak jsou dále uvedeny (a to jedna nebo dvě třetiny onoho zbytku čisté mzdy převyšujícího základní nezabavitelnou částku).[2]

Podstata novelizace

Pokud zbylá čistá mzda (po odečtení nezabavitelných částek) je rovna nebo nižší 9643 Kč, zaokrouhlí se směrem dolů na částku dělitelnou třemi (a vyjádřenou v celých korunách). Maximální výše jedné třetiny z 9643 Kč je 3214 Kč. Případný zbytek 1 nebo 2 Kč (odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi) náleží povinnému. - Pokud tedy z čisté dlužníkovy mzdy zbude po odečtení nezabavitelných částek ještě 9643 Kč nebo méně, tak tato částka se rozdělí na třetiny, po maximálně 3214 Kč. (Zbytek čisté mzdy nad 9643 už plně propadá ve prospěch věřitelů.)

Částka přesahující hranici 9643 Kč (rovnající se součtu částky životního minima jednotlivce 3410 Kč a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu 6233 Kč) se srazí bez omezení. Tato částka se od 1. června 2019 zvýší na dvojnásobek, neboť částka, nad kterou se zbytek čisté mzdy (po odečtení nezabavitelných částek) srazí bez omezení, nebude činit již jen součet částky životního minima jednotlivce a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu, ale dvojnásobek součtu těchto částek. Zvýší se tedy na 19 286 Kč. - Změnu přináší ust. čl. I nařízení vlády č. [91/2019](#) Sb., kterým se mění nařízení vlády č. [595/2006](#) Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (tzv. nařízení o nezabavitelných částkách). Podle jeho přechodného opatření - ust. čl. II - se v (exekučních) řízeních zahájených přede dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení (1. 6. 2019), ve kterých jsou nebo mají být prováděny srážky ze mzdy, plátce mzdy uplatní nově vypočtenou částku, nad kterou se zbytek čisté mzdy srazí bez omezení, poprvé za výplatní období, do něhož připadne den nabytí účinnosti tohoto nařízení. Parametrická změna srážek ze mzdy se tak bude týkat poprvé příjmu za červen 2019, takže se v praxi uplatní od 1. července 2019 právě při zúčtování mzdy nebo jiného exekucí postiženého příjmu za červen 2019. - Od uvedených termínů se tedy bude sražen bez omezení od částky nad 19 286, současně se zvýší maximální možná výše jednotlivých třetin zbytku čisté mzdy (vypočtených z čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek) na 6428 Kč.

Projevy novelizace v praxi

Pokud tedy z čisté dlužníkovy mzdy zbude po odečtení nezabavitelných částek ještě 19 286 Kč nebo méně, tak tato částka se rozdělí na třetiny, po maximálně 6428 Kč. (Zbytek čisté mzdy už plně propadá ve prospěch věřitelů.) Povinným dlužníkům s vyššími příjmy, tak i při mzdě podrobné exekuci bude zůstat více prostředků. Dlužníci budou mít motivaci dosahovat vyšších výdělků, kterou dosud neměli, protože bez ohledu na případné zvýšené pracovní úsilí, navíc vydělané částky připadaly stejně věřitelům.

Postup při provádění srážek

1. třetina (zbytku čisté mzdy) - ve výši až 3214 Kč a nově ve výši až 6428 Kč - je určena pro vydobytí nepřednostních pohledávek oprávněných osob (a přednostních pohledávek,[3] pokud k jejich úhradě nepostačuje 2. třetina). 2. třetina (zbytku čisté mzdy - pochopitelně též ve výši až 3214 Kč a nově ve výši až 6428 Kč) slouží pouze k vydobytí přednostních pohledávek, a pokud takové nejsou, vyplatí se povinnému. 3. třetina (zbytku čisté mzdy - samozřejmě rovněž ve výši až 3214 Kč a nově ve výši až 6428 Kč) se vždy vyplatí povinnému. Pokud 2. třetina nestačí k uspokojení přednostních pohledávek, převádí se část přednostních pohledávek do třetiny 1. Částka přesahující hranici 9643 Kč a nově 19 286 Kč, tedy plně zabavitelná část zbytku čisté mzdy se připočte ke 2. třetině zbytku čisté mzdy v rozsahu, který je potřebný k uspokojení přednostních pohledávek; zbývající část se připočte k 1. třetině.

Součet vypočtené (1.) třetiny, případně dvou třetin (1. a 2.), a částky přesahující 9643 Kč a nově 19 286 Kč je tedy postižitelnou výší příjmu. Nepostižitelnou výší příjmu je tedy součet vypočtené (3.)

třetiny, případně dvou třetin (2. a 3.), a (základní) nezabavitelné částky (a případný zbytek 1 nebo 2 Kč odečtený od zbytku čisté mzdy při jeho zaokrouhlování směrem dolů na částku dělitelnou třemi).

Komu z povinných dlužníků zůstane více peněz

Dlužníkům, jejichž mzda je podrobena exekučním srážkám a jejichž čistá mzda po odečtení nezabavitelných částek činí více než 9643 Kč, bude zůstat více prostředků, a to zjednodušeně řečeno

- jestliže činí (zůstává z ní i) po odečtení nezabavitelných částek více než 19 286 Kč, navíc 3214 Kč, pokud je jim sráženo pro přednostní pohledávky, nebo
- navíc 6428 Kč, pokud jej jim sráženo jen pro nepřednostní pohledávky.

Změna však nepomůže dlužníkům - nebude mít vliv na příjmové poměry dlužníků s nižším příjmem (jejichž zbytek čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek činí 9643 Kč a méně). Můžeme to ilustrovat na příkladu 2 ženatých zaměstnanců se 2 dětmi, proti nimž je nařízena exekuce jak pro přednostní pohledávku, tak pro nepřednostní pohledávku. Jeden pobírá čistou mzdu 19 000 Kč, kdežto druhý 30 000 Kč. Nezabavitelné minimum mají stejné, a to 6428,67 Kč na samotného dlužníka a 3 x částku na vyživované osoby 1607,17 Kč, tedy celkem 11 251 Kč. U prvního dlužníka zbývá z čisté mzdy 7749 Kč, které se rozdělí na 3 třetiny po 2583 Kč. Jedna třetina této částky zůstane dlužníkovi, jedna třetina připadne na uspokojení přednostní pohledávky a jedna třetina na uspokojení nepřednostní pohledávky. Na tom se ani od 1. 6. resp. od 1. 7. 2019 nic nezmění. Tomuto dlužníkovi tedy ze mzdy zůstává a bude zůstat i nadále 13 834 Kč. Jenomže druhému dlužníkovi zbývá po odečtení nezabavitelného minima 11 251 Kč částka 18 749 Kč. 9643 Kč se dosud rozdělí tak, že jedna třetina 3214 Kč připadne na uspokojení přednostních pohledávek, další třetina 3214 Kč na placení nepřednostních pohledávek a poslední třetina 3214 Kč a rozdíl 1 Kč zůstane dlužníkovi. Zbytek 9106 Kč rovněž bude plně podroben exekučním srážkám. Jenže nově se na třetiny rozdělí celá částka zbytku čisté mzdy po odečtení nezabavitelných částek, tedy oněch 18 749 Kč. 6249 Kč připadne na přednostní pohledávku, 6249 Kč připadne na nepřednostní pohledávku a 6249 Kč a rozdíl 2 Kč zůstane dlužníkovi. Zatímco dosud tomuto druhému dlužníkovi zůstává 14 466 Kč (základní nezabavitelná částka 11 251 Kč + 3214 Kč + 1 Kč), nově mu bude zůstat 17 502 Kč (11 251 Kč + 6249 Kč + 2 Kč).

Jak se změna spočívající ve zvýšení částky zbytku čisté mzdy, nad kterou se sráží bez omezení, na dvojnásobek, projeví v praxi u konkrétního povinného, můžeme ilustrovat ještě na případě ženatého zaměstnanec s 1 dítětem, který má mzdu 25 000 Kč čistého, z níž v exekuci splácí přednostní i nepřednostní dluh. Jeho nezabavitelná částka je 6428,67 Kč na samotného dlužníka a 2 x částka na vyživované osoby 1607,17 Kč, tedy celkem 9644 Kč. Když se tyto nezabavitelné částky odečtou od jeho mzdy, zbude z ní 15 356 Kč, z nichž ale dlužníkovi zůstane jenom 3215 Kč (1/3 z dosavadní částky zbytku čisté mzdy do částky, nad kterou se sráží bez omezení, 9643 Kč a 1 Kč zbytku z dělení), vše ostatní (2 x 3214 a 5713 Kč) dosud připadá oprávněným věřitelům. Nově mu však zůstane 5120 Kč (1/3 ze zbytku čisté mzdy, který zůstal po odečtení nezabavitelných částek, 15 356 Kč čili 5118 Kč a 2 Kč zbytku z dělení). Celkově tak dosud zůstává dlužníkovi 12 859 Kč a nově mu bude zůstat 14 764 Kč.

Kdo poradí při nejasnostech

Realizace exekučních srážek může být někdy složitá nejen pro mzdové účetní, kterým se vyplatí v případě nejasností konzultace s věcí znalým právníkem, ale někdy právě i pro právníky, kteří se také nevyhnou potřebě konzultace. Požádá-li o to plátce mzdy (zaměstnavatel), oprávněný (věřitel) nebo povinný (dlužník), určí podle ust. § 288 o.s.ř. soud, jaká částka má být v příslušném výplatním období

ze mzdy povinného sražena, a je-li více oprávněných, kolik z ní připadne na každého z nich. S poukazem na ust. § 60 exekučního řádu by měl potřebnou konzultaci poskytnout i úřad (soudního) exekutora.

Richard W. Fetter

právník věnující se pracovnímu a občanskému právu

[1] K zápočtu nezabavitelné částky na manžela (manželku) není podmínkou, aby žili ve společné domácnosti s povinným. Na dítě, jež manželé společně vyživují, se započítává jedna čtvrtina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, jsou-li srážky prováděny ze mzdy obou manželů. Jedna čtvrtina nezabavitelné částky se nezapočítává na žádného z těch, v jejichž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá. Příslušná nezabavitelná částka se tak nezapočítává na osobu, v jejíž prospěch byla nařízena exekuce pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá; je-li však výživné sraženo na základě dohody o srážkách ze mzdy, je třeba příslušnou nezabavitelnou částku na tuto vyživovanou osobu započítat.

Aby mohl plátce mzdy (zaměstnavatel) zohlednit při srážkách ze mzdy nebo jiných opatřeních, týkajících se zaměstnancovy mzdy, osoby vyživované povinným, musí povinný plátcí doložit, že výživné poskytuje a komu. Sám plátce mzdy není povinen vyživované osoby vyhledávat. Vyživovací povinnost k dítěti se prokazuje rodným listem, u zletilého dítěte je třeba doložit i potvrzení o studiu, případně rozsudek o stanovení vyživovací povinnosti. Existence manželství se prokazuje předložením oddacího listu a čestným prohlášením o tom, že manželství trvá. Obdobně u registrovaného partnerství se plátcí předkládá doklad o partnerství vydaný příslušným matričním úřadem. Povinný může mít stanovenou vyživovací povinnost též k rozvedenému manželu, tu prokazuje rozsudkem o stanovení výživného (stejně jako u skončení registrovaného partnerství). Má-li plátce pochybnosti o tom, co všechno zohlednit, může se obrátit na soud nebo soudního exekutora s žádostí o určení výše částky, která má být v příslušném výplatním období povinnému sražena.

[2] Dodejme, že nezabavitelné minimum nemá význam jen u nucených - exekučních srážek ze mzdy, ale i u dobrovolných srážek ze mzdy na základě dohody o srážkách ze mzdy (zaměstnanec je chráněn obdobně jako při nucených srážkách exekučních), ale také při započtení na mzdu - v situaci, kdy má zaměstnanec vůči zaměstnavateli splatný dluh (může to být např. poskytnutá a řádně a včas nesplacená půjčka, soudem přiznaná náhrada škody apod.), když tedy zaměstnavatel hodlá svou pohledávku uspokojit tak, že ji započte vůči zaměstnancově mzdě, i v takovém případě musí zaměstnanci zůstat nezabavitelné minimum.

[3] Viz ust. § 279 odst. 2 občanského soudního řádu.

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)